

מראי מקומות - יבמות

קא:

א. ואידך, ההוא לעיני מאי עביד לי'

הק' התוס' הרא"ש, הא איצטריך לעיני למעוטי סומין. ותי' דמדאיצטריך זקני לרבות הדיוטות, א"כ ע"כ זקנים דקרא מיירי בסנהדרין, וסנהדרין מנוקים הם מכל עון (ומדריבתה התורה הדיוטות, אינו בא לרבות גם בעלי מומין).

ב. אלא מעתה, וכו'

הק' הערוך לנה, מה נתחדש בסוגיא דהק' רק משום "אלא מעתה". ותי' דפשוטות הקרא משמע דהכל קאי אזקנים דרישא, וא"כ גם מוקראו ודברו לא שייך לרבויה יותר, אבל אחר דקאמר דר"י דרש זקני לחוד, וגם רבנן הוי דרשי כן אי לאו דצריך זקני לדרשא אחרינא, לכך פריך אי הכי לדרוש נמי וקראו וכו'.

ג. וקראו לו ולא שלוחם

כ' הערוך לנר דמהא דלא מצינו דין זה בפוסקים, דצריכים ב"ד לקרוא להם לבוא לב"ד, יש ללמוד שהבינו הפוסקים שאין כוונת הגמ' לומר דב"ד צריכים לקרוא אותם לב"ד, אלא דדין זה דדרשי' אחרינו, דמשיאין לו עצה, צריך להיות בב"ד עצמם ולא בשלוחם.

ד. צריכי דייני למקבע דוכתא

כ' השו"ע (אה"ע קס"ט, ד') "צריכים הדיינים לכתחלה לקבוע מקום, לומר נלך למקום פלוני לחלוץ". ולכאז' מבואר מדבריו דאין הדין דצריך להיות מקום קבוע לכל החליצות, אלא דמעיקרא צריכים לקבוע המקום. וגם משמע דס"ל דאין זה דין מעכב, וכ"כ הרמ"א בפירוש, וכ' בביאור הגר"א דזהו משום דלשון של הגמ' "צריכי" משמע לכתחלה.

ה. לפרסומי מילתא

רש"י הביא ב' פשטים לבאר מהו הענין לפרסם חליצה, א', כדי לדעת שהיא חלוצה ולאוסרה לכהונה. ב', כדי שידעו הכל שמותרת לשוק וליתו אינשי ויקפצו עליה. וכ' הבית שמואל (קס"ט, ד') דנפק"מ בין הטעמים היכא דעושים חליצה לגרושה, לפי הטעם דהפירסום הוא לאוסרה לכהונה, הרי כבר אסורה לכהונה ואי"צ פרסום, אבל אם הטעם הוא כדי שיקפצו עליה, ודאי גם בכה"ג צריך פרסום.

והק' הערוך לנה, הא ב' הטעמים של רש"י שייכים גם בגט, ולמה דוקא בחליצה אמרי' דצריכים לפרסומי מילתא. ותי' דאסמכוה רבנן על דין זה דגילתה התורה דצריכים למקבעי דוכתא, אלמא דבחליצה דוקא יש ענין של פרסום, מה שלא מצינו כן בגט.

ו. ואנא גר אנא

ע' נמוקי יוסף (לב: ד"ה לזירזא דקני) שהביא מש"כ הרמב"ם דאפי' אם הם עמי הארץ מצטרפין למלווי לחמשה, ודייק הנ"י דמשמע דוקא ע"ה, אבל אם פסולין הם או סומין, אין מצטרפין אף לפרסום. והראי' מהא דר' שמואל בר יהודה, דהי' פסול אף לחמשה משום דעבד הוא. אולם כ' בשם הריטב"א, דנראה דאם הזמינו והקצו שלשה לב"ד בפירוש, וקראו האחרים למלווי בעלמא, דאפי' גרים ואפי' פסולים כשרים לזה. והכא, לא הי' כבודו של ר' שמואל בר יהודה להקצותו מן הב"ד, ומכל החמשה היו עושין חבור א' מפני כבודו, ולכן הי' פסול.